
Aktivt medborgerskab

Dragør Kommunes politik
for medborgerskab og
frivillighed(version 3)

Dragør Kommune 2015-2018

Indhold

Gode rammer og god dialog.....	3
Lovgrundlag	4
Frivillige i Dragør Kommune i dag.....	4
Frivillighed og aktivt medborgerskab	5
Hvorfor en strategi for frivillighed og medborgerskab	6
Det skal være nemt at være engageret.....	8
Det skal være nemt at se mulighederne for at engagere sig	9
Der skal være opmærksomhed omkring frivillighed.....	10
Fokus på frivillighed og medborgerskab skal være bred	11
Fokus på aktivt medborgerskab og frivillighed i Dragør Kommune som et gensidigt forpligtende samarbejde.....	12
Forankring og opfølgning.....	13

Gode rammer og god dialog

Dragør Kommune har engagerede borgere, som allerede i dag yder en stor frivillig indsats. Samfundsudviklingen betinger, at der i de kommende år bliver et endnu større behov for, at kommunens borgere tager et medansvar for hinanden og for udviklingen i Dragør Kommune, så Dragør fortsat kan være et dejligt sted at bo og leve.

Det er intentionen med Dragør Kommunes *politik for medborgerskab og frivillighed* at sikre gode rammer for det lokale engagement og de lokale initiativer, så de kan vokse og udfolde sig under gunstige vilkår. Målet er at styrke kommunens borgeres lyst til og muligheder for at yde et frivilligt bidrag til at styrke sammenhængskraften i Dragør Kommune. Hermed sikres et godt lokalt fællesskab rigt på muligheder også i en tid, hvor velfærdssamfundet er under pres.

Det handler ikke om, at engagerede medborgere skal overtage kommunale kerneopgaver. De skal derimod gøre det, som de gør bedst, nemlig tage hånd om hinanden og ansvar for vores fællesskab som frivillig fodboldtræner, som besøgsven etc., eller på andre områder, hvor man som borger kan yde en indsats. Det vil vi værne om, og det vil vi gerne have mere af, for det vil være med til at sikre, at Dragør også bliver et unikt sted at bo i fremtiden.

Den formulerede politik for aktivt medborgerskab og frivillighed skal danne rammerne for Dragør Kommunes fokus på området i perioden 2015-19, men de konkrete måder, det aktive medborgerskab vil blive praktiseret på i Dragør, vil opstå i et dynamisk og stadigt foranderligt samspil mellem borgere, foreninger og Dragør Kommunes institutioner.

Kommunalbestyrelsen i Dragør Kommune

Lovgrundlag

Når man traditionelt taler frivillighed i Danmark tænker man primært på det frivillige sociale arbejde.

Styrken i det frivillige sociale arbejde ligger først og fremmest på områder, hvor indsatsen ikke drejer sig om at løse økonomiske, men menneskelige behov og hvor indsatsen ikke kræver en specifik, faglig baggrund, men nære menneskelige relationer baseret på engagement og livserfaring.

Lovgrundlaget for det frivillige sociale arbejde findes i servicelovens § 18. Heri fastslås bl.a., at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Kommunalbestyrelsen skal årligt afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde og selv definere rammerne for samarbejdet.

Herudover har frivilligheden traditionelt spillet en stor rolle inden for kultur og fritidslivet, hvor forenings-Danmark ikke ville kunne fungere uden udbredt brug af frivillige.

Frivillighedsindsatsen på foreningsområdet er lovgivningsmæssigt understøttet af Folkeoplysningsloven, der sætter rammerne for den kommunale støtte til den frie folkeoplysende virksomhed inden for den folkeoplysende voksenundervisning og det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde. Kommunalbestyrelsen skal sikre rammerne for, at børn og voksne kan etablere og tage del i den frie folkeoplysende virksomhed. Kommunalbestyrelsen yder bl.a. tilskud til undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, debatskabende aktiviteter og aktiviteter for børn og unge, herunder fritids- og ungdomsklubber og stiller lokaler til rådighed for eller yder lokaletilskud til folkeoplysende.

Frivillige i Dragør Kommune i dag

Dragør Kommune rummer allerede mange engagerede borgere, der yder en stor frivillig indsats inden for forskellige områder, som:

Fritid og Kultur:

- Idrætsforeninger – frivillige ledere og trænere
- Spejdere – frivillige ledere
- Museum Amager – ca. 100 frivillige der arbejder med formidling, historiske værksteder, registrering mm.

- Lokalkarkivet – ca. 10 frivillige der registrerer og tilgængeliggør arkiv- og billedmateriale

Ældre og Omsorg:

- Aktivitetshuset – ca. 100 frivillige – aktivitetsledere, frivillige i udvalg som Brugerråd, PR-udvalg, hjemmesideudvalget, arrangement- og festudvalget, frivillige i cafeen, frivillige der vedligeholder huset, frivillige der forestår sundhedsmæssige opgaver, fx diabetes madlavning, spise- og besøgsvenner.
- Enggården – besøgsvenner, medarrangører af beboeraktiviteter
Hjemmeplejen – spisevenner, besøgsvenner.
- Folkesundhed – frivillige benyttes til "Lær-at-lev"-kurserne, som henvender sig til borgere med kronisk sygdom/smerter eller angst og depression.

Frivillighed og aktivt medborgerskab

Frivillighed og aktivt medborgerskab er nøglebegreber i denne politik. Hvor man tidligere, hvor sidstnævnte, jf. de nedestående definitioner, fordrer en større grad af medansvar og aktivt medejerskab fra borgerens side i forhold til at definere og udføre en arbejdsopgave til gavn for fællesskabet i Dragør Kommune.

Frivillighed

At være frivillig i Dragør Kommune vil sige, at du yder en indsats, som er:

- Frivillig, dvs. udføres uden fysisk, økonomisk eller retlig tvang. Personen har selv valgt opgaven
- Ulønnet
- Udføres for andre end din familie og slægt
- Er uegennyttig, dvs. til gavn for andre end en selv

Aktivt medborgerskab

En aktiv medborger i Dragør Kommune er en borger der:

- Oplever et medejerskab i forhold til det kommunale fællesskab - Det vil blandt andet sige, at borgeren tager aktivt del i løsningen af udfordringer i eget og andres liv
- søger at berige det kommunale fællesskab, som denne er en del af. Det vil sige, at borgeren skaber muligheder for sig selv og sine medborgere, eksempelvis i form af aktiviteter og/eller sociale fællesskaber.

Hvorfor en strategi for frivillighed og medborgerskab

I fremtidens velfærdssamfund skal alle borgere tage et større medansvar for at sikre, at de velfærdsydelser, som hører hjemme i et moderne samfund, fortsat kan blive leveret.

Ansvaret for det kommunale fællesskab med mange aktiviteter og tilbud til borgerne skal fremover løftes i et fællesskab mellem kommunen og borgerne selv. En sådan udvikling er ikke blot med til at sikre en rig palet af muligheder i en tid med begrænsede økonomiske ressourcer, men kan samtidig være et værktøj til at understøtte sammenhængskraften i lokalsamfundet og ideen om, at velfærd er noget, vi skaber i fællesskab. ¹

Når man er aktiv medborger, tager man medansvar for og bidrager til at sikre velfærden, hvor det er muligt for den enkelte. Derfor handler en strategi for frivillighed og medborgerskab heller ikke kun om rammerne for organiseret ulønnet arbejde, som er det, der normalt forstås ved frivillighed, men hvordan vi i Dragør Kommune kan organisere os, så man som borger har mulighed for at engagere sig og initiere brugerdrevne processer.

Et samarbejde betinger en dialog omkring opgaveløsningen. Borgerne skal møde en kommune, som er kompetent og åben i dialogen og samarbejdet, så borgeren føler sig klædt på til at hjælpe sig selv og hinanden, hvor de måtte ønske det.

¹ Projektkommunen og civilsamfundet

I Dragør Kommune har vi valgt at arbejde med ovenstående udfordringer ud fra fem nedenstående målsætninger.

- 1. Det skal være nemt at være engageret**
- 2. Det skal være nemt at se mulighederne for at engagere sig**
- 3. Der skal være opmærksomhed omkring frivillighed**
- 4. Et bredt fokus på frivillighed og medborgerskab**
- 5. Fokus på aktivt medborgerskab og frivillighed i Dragør Kommune
Som et gensidigt forpligtende samarbejde**

Det skal være nemt at være engageret

Vi skal sikre, at det frivillige engagement fremmes mest muligt, og at borgere, der henvender sig til Dragør Kommune med ønsket om at gøre en frivillig indsats oplever en beredvillig og løsningsorienteret kommune. Dragør Kommune vil tage initiativ til at oprette en elektronisk jobbank for frivillige, hvor kommunens institutioner og foreninger kan søge frivillige til eksisterende funktioner, hvor borgere kan efterspørge frivillige til nye brugerdrevne projekter, og hvor potentielle frivillige kan gøre opmærksom på deres interesse i at gøre en frivillig indsats.

Af hjemmesiden skal det ligeledes fremgå, hvilke rettigheder og pligter man har som frivillig i Dragør Kommune og det skal her være muligt at komme med forslag til, hvordan Dragør Kommune kan gøre det enklere at være frivillig.

Den frivillige indsats er i dag ikke nødvendigvis organiseret i en etableret forening, men er ligeså ofte ikke-organiseret og projektorienteret. Vi skal derfor også indtænke de ikke-organiserede, der ønsker at yde en indsats i en kortere, afgrænset periode ind. Det kan handle om at være kontaktperson for en ung, der har det svært i en periode, at etablere et lille rekreativt område, eller skabe sommeraktiviteter for børn i sommerferien.

Denne gruppe af borgere skal møde lige så meget beredvillighed og lydhørhed fra kommunen som etablerede organisationer og tænkes med ind i den offentlige opgaveløsning

Det forudsætter en åbenhed i forhold til nye måder at anskue kommunens egen rolle som både myndighed og serviceorgan.

Initiativer

1. Udarbejdelse af en elektronisk jobbank for frivillige, som placeres i forbindelse med Dragør Kommunes hjemmeside, Hjemmesiden skal være brugergenereret og interaktiv og rumme informationer om, hvilke rettigheder og pligter frivillige i Dragør Kommune har.
2. Etablere tilbagevendende dialogmøder mellem kommune og frivillige

Det skal være nemt at se mulighederne for at engagere sig

At det skal være nemt at se mulighederne for at engagere sig handler både om, at borgerne skal kunne se de muligheder, som allerede findes for at engagere sig frivilligt, men også, at vi som kommune skal kigge på os selv og tænke borgernes eget engagement med ind. Et konkret initiativ bliver at etablere en digital jobbank for frivillighed.

Vi ønsker at give bedre muligheder for, at frivillige kan være med til at løse de fælles udfordringer og yde en indsats for deres medborgere eller lokalsamfund, fordi de har lyst, evner og muligheder for at gøre det. Kommunen skal være den kompetente rådgiver for den engagerede borger og udvikle rollen som guide. Det kræver, at medarbejderne bliver uddannet til at tænke frivillighed ind i opgaveløsningen, og at vi har en god dialog mellem kommunen og engagerede borgere, der vil gøre en indsats. Det sidste kan blandt andet ske gennem etablering af dialogmøder.

Initiativer

1. Etablering af en digital jobbank for frivillighed
2. Etablere dialogmøder mellem kommunen og de frivillige
3. Uddanne medarbejderne til at tænke frivillighed ind i deres opgaveløsning

Der skal være opmærksomhed omkring frivillighed

Dragør Kommune har allerede i dag mange frivillige engagerede borgere, som hver dag lægger et stort arbejde i kommunen. Det fortjener anerkendelse. Man skal som engageret medborger opleve, at ens indsats bliver set og værdsat. Det handler både om at fastholde, men også om at tiltrække et frivilligt engagement.

Vi ønsker et koordineret samarbejde på tværs af hele frivillighedsområdet, hvor kommune og frivillige har mulighed for at hjælpe hinanden med at skabe opmærksomhed omkring frivillige og den værdi, aktiviteterne tilfører borgerne.

Et konkret initiativ kunne være at etablere markedsdag for frivillighed, hvor frivillige kan 'markedsføre' sig selv over for borgere i kommunen, og hvor der vil blive overrakt en frivillighedspris til en forening, som har gjort et særligt stort stykke arbejde.

Et andet konkret initiativ kunne være at oprette et frivillighedscenter i Dragør Kommune, hvor kommunens frivillige havde mulighed for at mødes på tværs af frivillighedsområder, hvor der kunne gennemføres frivillighedsarrangementer for kommunens borgere og gennemføres efteruddannelse af kommunens frivillige.

Initiativer

1. Skabe opmærksomhed omkring de initiativer som allerede findes i dag i gennem 'markedsdag for frivillige', frivillighedspris etc.
2. Oprette et frivillighedscenter i Dragør Kommune.

Fokus på frivillighed og medborgerskab skal være bred

Frivillighed og medborgerskab er ikke noget, som tilhører et bestemt kommunalt område. Det skal derimod tænkes som en bred indsats, der berører alle kommunens institutioner og afdelinger. Det er vigtigt at etablere en frivillighedsenhed, som ligger uden for den almindelige organisering, og som kan sikre en tværgående indsats.

En samlet enhed vil samtidig være med til at understøtte strategiens målsætning om at gøre det lettere at være frivillig, da der vil være en 'indgang' til kommunen, som man som frivillig kan henvende sig til med spørgsmål og kommentarer.

Initiativer

1. Etablering af en tværgående frivillighedsenhed i Dragør Kommune.
2. Dragør Kommune ansætter en frivillighedskonsulent til at koordinere det tværgående arbejde med frivillighed i kommunen.
3. Oprettelse af kommunal pulje til drift af frivillighedsområdet.

Fokus på aktivt medborgerskab og frivillighed i Dragør Kommune som et gensidigt forpligtende samarbejde

Hvis man som borger i Dragør Kommune ønsker at udnytte sit aktive medborgerskab til at udføre et frivilligt arbejde skal man ikke være i tvivl om, hvilke rettigheder og pligter der følger med at være frivillig i Dragør Kommune.

De fælles spilleregler for frivillige i Dragør Kommune:

- Som frivillig i Dragør Kommune indgår man i et forpligtende samarbejde med den forening eller institution, som man tilknyttes, hvor man forventningsafstemmer med hensyn til det frivilliges arbejdes omfang og indhold.
- I forbindelse med frivillighedsfunktioner hvor det er nødvendigt med særlige foranstaltninger i forbindelse den frivilliges udførelse af arbejdet, indhentning af børneattest, overholdelse af tavshedspligt mm., aftales dette på forhånd mellem institutionen og den frivillige.
- Frivillige i Dragør Kommune skal føles sig værdsat for deres indsats til gavn for fællesskabet. Dette kan bl.a. ske gennem afholdelse af kommunale frivillighedsdage med foredrag, spisning mm., hvor frivillige på tværs af områder får mulighed for at mødes og diskutere frivillighedens betingelser og udviklingspotentialer. Uddeling af en årlig frivillighedspris til en enkelt eller gruppe af frivillige, der har gjort en særlig indsats i Dragør Kommune.
- Frivillighedsarbejde i Dragør Kommune skal være personligt tilfredsstillende for den enkelte frivillige, men skal også rumme muligheder for, at den frivillige kan kompetenceudvikle sig fx gennem betalte kurser og få et synligt bevis herfor i form af kursusbeviser (fx et hygiejnebevis i forhold til cafédrift) og realkompetencebeviser udstedt af Dragør Kommune.
- Man kan ikke som ansat i Dragør Kommune udføre et frivilligt arbejde inden for sit eget professionelle område.

Forankring og opfølgning

Strategien skal løftes på tværs af kommunens afdelinger og institutioner. Den skal drøftes blandt kommunens ansatte og sammen med frivillige. Der udarbejdes en procesplan, der sikrer, at strategien bliver omsat i en konkret handleplan.

Strategien løber fra 2015-2019 og vil derefter blive evalueret.